

Avantprojecte de llei de suport a les famílies

Exposició de motius

I

La Declaració Universal dels Drets Humans defineix la família com l'element natural i fonamental de la societat i estableix l'obligació que la societat i l'Estat la protegeixin.

La Carta Social Europea fixa el compromís dels signants amb el foment de la protecció econòmica, jurídica i social de la família com a cèl·lula fonamental de la societat.

La Constitució espanyola, en l'article 39.1, estableix com a principi rector de la política social i econòmica que els poders públics assegurin la protecció social, econòmica i jurídica de la família. L'article 148.20 possibilita a les comunitats autònomes assumir aquesta competència.

L'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la redacció donada per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia, en l'article 30.16, defineix la protecció a la família com una competència exclusiva i, en l'article 16.3, estableix que, en tot cas, l'actuació de les administracions públiques de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment en els àmbits següents: la defensa integral de la família i els drets de les parelles estables, entre d'altres.

En aquest marc normatiu general s'han integrat més normes que venen a reconèixer la realitat social respecte a les relacions dins les famílies i l'existència de distints tipus de família.

Les conclusions de 2007 del Consell i dels representants dels governs dels estats membres de la Unió Europea destaquen la importància de les polítiques favorables a la família i insten els estats membres a tenir en consideració les necessitats de les famílies i adoptar les mesures necessàries per promoure un repartiment equitatiu de les responsabilitats entre homes i dones en la cura.

La Llei 14/2010, de 9 de desembre, de mediació familiar de les Illes Balears, desenvolupa el sistema públic de mediació per intervenir en les problemàtiques diverses que afecten les famílies, entre les quals destaquen els conflictes familiars.

La Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, estableix la corresponsabilitat, arran del repartiment equilibrat entre dones i homes de les responsabilitats familiars, les tasques domèstiques i l'atenció a les persones en situació de dependència, com un principi que ha de regir les actuacions de les administracions públiques. A més, l'article 51.2 insta les administracions públiques de les Illes Balears a fomentar la corresponsabilitat en la vida laboral, la familiar i la personal de les dones i els homes, tenint en compte els nous models de família. Així mateix, el capítol V del títol IV desplega tot un seguit de mesures per a la conciliació de la vida laboral, la familiar i la personal.

La Llei 8/2016, de 30 de maig, per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per eradicar l'LGTBI-fòbia, pretén garantir el reconeixement de la diversitat del fet familiar en igualtat de condicions i en tots els àmbits.

II

La família és el principal agent socialitzador en la infància per a tots els individus que la conformen i és l'agent responsable de l'atenció a les persones amb les capacitats limitades per malaltia, discapacitat o edat. Aquest paper s'ha anat ajustant i modulant als canvis socials, culturals i polítics que s'han produït en els darrers temps. La transformació no només ha afectat l'estructura de les famílies sinó també la intensitat en què desenvolupen les funcions corresponents i els models familiars.

Pel que fa a l'estructura de les famílies, resulta que se n'ha reduït el nombre de membres, com a conseqüència de la baixa fecunditat, i s'han reduït el nombre de famílies en què conviuen tres generacions, mentre que s'han incrementat el nombre de famílies monoparentals, en què un únic adult, majoritàriament una dona, assumeix la responsabilitat sobre els infants. Així mateix, han augmentat de manera significativa la presència de famílies que comparteixen habitatge amb d'altres i el nombre de persones que viuen soles.

Els models familiars també han canviat. Els canvis culturals han permès adaptar els marcs normatius a la realitat de la diversitat del fet familiar, des del reconeixement legal del divorci fins a l'assimilació en drets a famílies formades per parelles del mateix sexe; també s'ha avançat en l'equiparació d'algunes situacions de monoparentalitat amb el reconeixement de família nombrosa. Són adaptacions de la legislació a la diversitat i la pluralitat de la realitat social, en molts de casos després d'anys de reivindicació per part dels col·lectius afectats i de la majoria de la societat.

Els canvis en l'estructura familiar estan lligats a les variacions que s'han produït en la intensitat en què assumeix les funcions corresponents. La criança dels infants i la cura de les persones grans, les persones dependents, les persones amb discapacitat i l'atenció a les situacions de malaltia s'han anat reconduint cap a serveis professionals. Les famílies continuen assumint la responsabilitat de cobrir aquestes necessitats, però ho fan mitjançant els serveis professionals, prestats pels serveis públics o per serveis privats. És evident que les possibilitats de conciliació de la vida familiar i la laboral estan limitades per la qualitat de les condicions de treball i per l'oferta de serveis, públics o privats.

D'altra banda, en determinades situacions les famílies tenen dificultats especials per assumir les funcions esmentades. Així, en les situacions de constitució, ruptura i dissolució de les famílies es fa més difícil mantenir la cobertura de les necessitats dels membres, més fràgils en aquestes fases de transició. També hi ha situacions diferencials que estan vinculades a la desigualtat, com ara les situacions de monoparentalitat, de violència de gènere, d'atenció a persones dependents o amb discapacitat, de vulnerabilitat econòmica o de conflictivitat amb els menors. Aquestes situacions requereixen més protecció per part de les administracions.

L'actuació dels distints estats en matèria de política familiar també és plural. En el cas de l'Estat espanyol, pel que fa a la despesa social, les polítiques de protecció a la família estan subdesenvolupades respecte a d'altres països de l'entorn més proper. De fet, comparat amb el conjunt de països de l'OCDE, l'Estat espanyol és el setè per la coa.

Bona part de les anàlisis de les polítiques públiques mostren que, per lluitar contra l'exclusió social, per reduir la desigualtat social i per fomentar la igualtat entre dones i homes, les polítiques de protecció i suport a les famílies són especialment eficients, atès que tenen un caràcter transversal i universalista i faciliten la incidència de les polítiques més específiques. En aquest sentit, sembla que tenen un efecte multiplicador sobre els programes de reducció de les desigualtats.

III

Els canvis socials que s'han produït en els darrers trenta anys han afectat de manera especial les famílies, especialment els canvis en el mercat de treball i en les relacions laborals. S'han diversificat els models familiars, s'han redefinit les relacions entre les famílies i s'han generat noves situacions de necessitat. Les relacions de la ciutadania també s'han desenvolupat amb la implantació de les

noves tecnologies. Tot plegat ha generat l'exigència de més simplificació i de més transparència, informació i accessibilitat als serveis i les prestacions públiques.

Amb la crisi econòmica, a més, s'ha fet palesa la importància de les famílies i de les relacions familiars per amortir-ne els efectes. Les famílies s'han adaptat a aquesta situació per garantir les condicions de vida dels membres.

A les Illes Balears, l'Administració autonòmica desenvolupa tot un seguit d'actuacions de suport a la família. Aquestes actuacions s'emmarquen en les normatives sectorials (d'energia, fiscalitat, serveis socials, educació, habitatge, etc.), moltes sense un marc normatiu reglamentari, subjectes a la discrecionalitat de la conjuntura política i amb referències a distintes definicions d'unitat familiar o de nucli familiar. Això implica que, per a les famílies residents a les Illes Balears, és molt difícil conèixer a quins tipus de serveis i prestacions poden tenir accés en cada moment.

D'altra banda, és necessari desplegar, en l'àmbit autonòmic, alguns aspectes de la normativa estatal en relació amb la definició de famílies nombroses i de famílies monoparentals. Aquest desplegament pot donar accés a les famílies monoparentals a alguns dels serveis als quals actualment només poden accedir les famílies nombroses.

Per tant, ens trobam davant una situació de canvi constant, de redefinició de models familiars i de noves necessitats socials expressades que fan necessària i oportuna una regulació específica, que integri el que ja es ve desenvolupant des de distints àmbits de l'Administració, que generi noves actuacions i que defineixi clarament alguns col·lectius, com el de les famílies monoparentals, per permetre que accedeixin als serveis en condició de família nombrosa.

Aquesta Llei té com a objectius bàsics integrar el conjunt d'actuacions que es desenvolupen des de distints departaments de l'Administració autonòmica en un únic marc normatiu, definir nous serveis i prestacions per a les famílies i definir les situacions familiars que requereixen més protecció.

Finalment, d'acord amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, cal dir que queden suficientment justificats els principis següents: de necessitat i eficàcia, perquè aquesta norma desplega la regulació de les actuacions per desenvolupar en matèria de protecció a la família en l'àmbit de la comunitat autònoma com a competència exclusiva; de proporcionalitat, atès que la regulació respecta la distribució competencial en aquesta matèria; de seguretat jurídica, motiu pel qual s'ha desenvolupat per llei el reconeixement de les famílies monoparentals; de

transparència, pel qual s'ha de destacar la participació ciutadana abans i durant el procés d'elaboració de la norma; i finalment d'eficiència, atès que es fomenta la transversalitat de l'actuació administrativa.

IV

La Llei s'estructura en un títol preliminar i dos títols més, el primer amb tres capítols, així com en una disposició derogatòria, dues d'addicionals, dues de transitòries i una de final.

En el títol preliminar es defineixen les disposicions de caràcter general de la Llei: l'objecte, els principis rectors, els objectius i l'àmbit d'aplicació. A més, es detallen les situacions familiars amb necessitat de més protecció, amb especial referència a les famílies monoparentals i a les situacions familiars vinculades a vulnerabilitat, risc i dependència o discapacitat. Finalment, es reconeix la maternitat lliure i decidida.

El títol I recull el conjunt de mesures, serveis i prestacions de suport a la família; és l'apartat en què es detallen les actuacions concretes que s'han de desenvolupar en cada un dels àmbits. Així, el capítol I desplega les mesures fiscals; el capítol II, les mesures en l'àmbit dels serveis socials, tant de caire tècnic com en forma d'ajuts econòmics; el capítol III regula mesures en l'àmbit de la conciliació de la vida personal, la familiar i la laboral, en l'àmbit educatiu, en matèria d'ocupació i en matèria de salut, i concreta actuacions en la necessària col·laboració sociosanitària.

El títol II regula les mesures administratives i el marc de participació. En aquest sentit, estableix la necessitat dels informes d'impacte familiar per a l'elaboració legislativa i defineix les línies de foment de la participació mitjançant les associacions.

De les disposicions, cal destacar que la disposició transitòria primera estableix un termini de dotze mesos per reglamentar l'acreditació de família monoparental. D'altra banda, la disposició transitòria segona disposa el mateix termini per al conjunt de mesures establertes en els capítols II i III del títol I, excepte per a la col·laboració sociosanitària, amb un termini de divuit mesos, atesa la complexitat que comporta.

TÍTOL PRELIMINAR DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Objecte

Aquesta Llei té per objecte establir el marc legal que permeti dissenyar i desenvolupar la política de suport i protecció a les famílies residents a les Illes Balears, així com determinar els drets i les prestacions destinats a donar-los suport.

Article 2

Principis rectors

Els principis rectors de la política de protecció a les famílies són:

- a) Responsabilitat pública. Els poders públics assumeixen la responsabilitat de donar suport i protecció a les famílies, per la qual cosa assignen els necessaris recursos financers, humans i tècnics; regulen i supervisen els recursos privats i públics destinats a la matèria objecte d'aquesta Llei, i asseguren la prestació de serveis.
- b) Transversalitat de la política de suport i protecció a les famílies en les polítiques sectorials que es desenvolupin des de les administracions de les Illes Balears.
- c) Universalitat. Les polítiques de suport i protecció a les famílies s'orienten al conjunt de la ciutadania.
- d) Proximitat. S'ha de facilitar la màxima accessibilitat i proximitat al ciutadà dels recursos d'atenció i suport a les famílies, tenint en compte l'organització territorial de les Illes Balears.
- e) Igualtat. Les polítiques de suport i protecció a la famílies han de fomentar la igualtat des de la perspectiva de gènere.
- f) Protecció a les famílies que es troben en situacions de vulnerabilitat, amb la prioritització de les situacions familiars que requereixen un grau de suport més alt.

Article 3

Objectius

La definició de les polítiques familiars ha de tenir presents els objectius següents:

- a) Millorar el benestar i la qualitat de vida de les famílies i de les persones que en formen part.
- b) Millorar la protecció dels membres de les famílies, des de la perspectiva del desenvolupament personal i social.
- c) Afavorir la conciliació de la vida familiar amb la resta d'àmbits de la vida quotidiana.

- d) Potenciar la solidaritat social amb les famílies que tenen cura de fills menors o de persones en situació de dependència o discapacitat.
- e) Promoure la natalitat, donant suport i protecció a les dones gestants i a les famílies amb fills menors.
- f) Lluitar contra les desigualtats socials entre les famílies i contra les situacions d'exclusió social que tenen l'origen en contextos de precarietat i desestructuració.
- g) Assegurar la perspectiva de gènere en els serveis adreçats a les famílies.
- h) Fomentar les competències familiars.
- i) Promoure la solidaritat intergeneracional.
- j) Difondre el conjunt d'ajuts i prestacions familiars que es desenvolupen des de les distintes administracions.
- k) Reconèixer la pluralitat i la diversitat de formes familiars existents.
- l) Fomentar la maternitat lliure i decidida i la paternitat responsable.
- m) Fomentar la corresponsabilitat en el repartiment equilibrat entre dones i homes de les responsabilitats familiars, les tasques domèstiques i l'atenció a les persones en situació de dependència o discapacitat.

Article 4

Àmbit d'aplicació

1. Aquesta Llei és d'aplicació a les famílies empadronades a algun municipi de les Illes Balears i, en concret, a:
 - a) Les persones unides entre si per matrimoni o una relació anàloga i els seus descendents, les persones que en depenguin per filiació, adopció, tutela, guarda o acolliment, i les que estiguin al seu càrrec, sempre que formin un nucli estable de convivència.
 - b) Les persones individuals amb els seus ascendents, les persones que en depenguin per filiació, adopció, tutela o acolliment, i les que estiguin al seu càrrec, sempre que formin un nucli estable de convivència.
2. Qualsevol altra forma de relació estable entre membres d'una parella es considera assimilada al vincle per matrimoni, sempre que estigui acreditada per la inscripció en el registre corresponent.
3. Les persones soles o que formen part d'unitats de convivència no familiars també poden ser destinatàries de les prestacions i els serveis de suport, quan així ho prevegi la normativa sectorial aplicable.

Article 5

Situacions familiars amb necessitat de més protecció

1. Són famílies en situació de protecció especial les que han de tenir una atenció prioritària o específica, atesa l'especial dificultat per acomplir la cura i l'atenció als membres que en formen part, en situació de vulnerabilitat econòmica o social.
2. Les situacions familiars amb necessitat de més protecció són les següents:
 - a) Famílies nombroses.
 - b) Famílies monoparentals.
 - c) Famílies en risc social i víctimes de violència masclista.
 - d) Famílies amb persones en situació de dependència o amb persones amb discapacitat.
 - e) Famílies en situació d'especial vulnerabilitat econòmica.
3. Aquestes situacions familiars són prioritàries en l'accés al conjunt dels programes i els serveis públics que es desenvolupin i es prestin per part de les administracions i el sector públic de les Illes Balears.

Article 6

Famílies nombroses

Són famílies nombroses les que determina la legislació estatal vigent en aquesta matèria.

Article 7

Famílies monoparentals

1. Les famílies monoparentals són les que estan formades per un o més fills que compleixen els requisits establerts en l'apartat 3 d'aquest article i que depenen econòmicament d'una sola persona, amb qui conviu.
2. A l'efecte d'aquesta Llei, també es consideren famílies monoparentals les següents:
 - a) La família en què el pare o la mare amb fills a càrrec conviu alhora amb una altra persona o persones amb qui no té cap relació matrimonial o d'unió estable de parella, d'acord amb la legislació civil.
 - b) La família constituïda per una persona vídua amb fills que en depenen econòmicament.

- c) La família en què el progenitor o progenitora que té la guarda dels fills no percep cap pensió pels aliments d'aquests fills establerta judicialment i té interposada la denúncia o reclamació civil o penal corresponent.
 - d) La família en què el progenitor o progenitora amb fills a càrrec ha patit abandonament de família per part de l'altre progenitor o progenitora o convivent.
3. Perquè es reconegui i mantengui la condició de família monoparental, els fills han de complir les condicions següents:
- a) Tenir menys de 21 anys, o tenir una discapacitat superior al 65 % o estar incapacitats per treballar, amb independència de l'edat. Aquest límit d'edat s'amplia fins a 25 anys si cursen estudis reglats o ocupacionals, o de naturalesa anàloga, o bé si cursen estudis encaminats a obtenir un lloc de treball.
 - b) Conviure amb el progenitor o progenitora. S'entén que la separació transitòria per tractament mèdic, rehabilitació o altres causes similars, inclosos els supòsits de força major, privació de llibertat del progenitor o progenitora o dels fills, o internament d'acord amb la normativa reguladora de la responsabilitat penal dels menors, o per raons d'estudi per un període igual o inferior a cinc anys, no trenca la convivència entre el progenitor o progenitora i els fills, encara que sigui conseqüència d'un trasllat temporal a l'estranger.
 - c) Dependre econòmicament del progenitor o progenitora. Es considera que hi ha dependència econòmica sempre que els fills no obtenguin, cadascun d'ells, uns ingressos superiors, en còmput anual, al salari mínim interprofessional, incloses les pagues extraordinàries. Aquest límit no opera pels ingressos derivats de pensions i prestacions públiques, ni quan el progenitor o progenitora estigui en situació d'inactivitat, per atur, jubilació o incapacitació, sempre que els ingressos del progenitor o progenitora no siguin superiors, en còmput anual, al salari mínim interprofessional vigent, incloses les pagues extraordinàries.
4. Tots els membres de la unitat familiar han de tenir la residència a les Illes Balears.
5. Una família monoparental perd aquesta condició en el moment en què la persona que encapçala la unitat familiar contreu matrimoni amb una altra persona o hi constitueix una unió estable de parella d'acord amb la legislació, o bé quan la unitat familiar deixa de complir qualsevol dels requisits establerts per tenir la condició de família monoparental.

6. El Govern de les Illes Balears ha de reglamentar els procediments d'acreditació de la condició de família monoparental.
7. Als efectes d'aquesta Llei, les famílies monoparentals amb dos o més fills s'equiparen al règim d'ajuts i exempcions previst en la normativa vigent d'àmbit autonòmic per a les famílies nombroses.

Article 8

Famílies en risc social

1. Són famílies en risc social aquelles en què hi ha membres menors d'edat que han estat objecte de declaració de risc per part de l'administració competent en matèria de protecció de menors, o en què es produeixi un retorn posterior a mesures administratives de protecció o bé mesures de justícia juvenil.
2. També són famílies en aquesta situació aquelles en què la dona amb fills a càrrec ha patit violència masclista.

Article 9

Famílies amb persones en situació de dependència o amb discapacitat

1. S'entén per famílies amb persones en situació de dependència a càrrec les famílies en què viuen persones que tinguin reconeguda la situació de dependència en grau II i grau III, d'acord amb la normativa vigent.
2. S'entén per famílies amb persones amb discapacitat a càrrec les famílies en què viu algun descendent, ascendent o parent en línia directa o de consanguinitat fins al segon grau que acrediti un grau de discapacitat igual o superior al 65 %.

Article 10

Famílies en situació d'especial vulnerabilitat econòmica

En el marc d'aquesta Llei, s'entén per famílies en situació d'especial vulnerabilitat econòmica les famílies beneficiàries de la renda social garantida o de la renda mínima d'inserció.

Article 11

Reconeixement de la maternitat lliure i decidida

1. Les dones embarassades tenen dret a la maternitat lliurement elegida, per la qual cosa se'ls ha de facilitar la informació i l'assistència necessària de

caràcter mèdic, econòmic, psicològic, d'integració social o familiar, legal o administratiu que puguin menester com a conseqüència de l'embaràs o la maternitat.

2. Per garantir el dret a la informació i l'assessorament a la dona embarassada, les administracions públiques han de proporcionar una informació personalitzada, suficient, comprensible i accessible de les ajudes i els suports de què pugui ser beneficiària, tant tècnics com econòmics, públics o privats, atenent a les seves circumstàncies personals, socioeconòmiques i culturals, per a la maternitat.
3. En el marc de les mesures que disposa aquesta Llei, s'ha de donar prioritat a les dones embarassades que es trobin en situació de vulnerabilitat per motius d'edat, cultura, salut, situació socioeconòmica o qualsevol altra circumstància personal o social.

TÍTOL I

MESURES, SERVEIS I PRESTACIONS DE SUPORT A LA FAMÍLIA

Capítol I

Mesures fiscals

Article 12

Principis generals

La Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'establir i promoure mesures tributàries de protecció a les famílies en l'àmbit competencial corresponent, coordinant-les amb les polítiques sectorials de promoció a la família i integrant-les dins el conjunt de les polítiques públiques.

Article 13

Imposts cedits a la Comunitat Autònoma

1. La Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en la llei de pressuposts anual, ha de reflectir els beneficis fiscals per a les famílies en els impostos sobre la renda de les persones físiques, sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats i sobre successions i donacions, especialment per a les famílies definides com a prioritàries.
2. Els beneficis fiscals tenen com a objectius prioritaris l'accés a l'habitatge habitual, la protecció i el foment de la natalitat, la conciliació de la vida

familiar i laboral i el foment de la formació, així com la creació i el manteniment d'empreses familiars, entre d'altres.

Article 14

Taxes i preus públics

El Govern de les Illes Balears ha de promoure la inclusió d'exempcions i bonificacions en les taxes i els preus públics de la seva competència que graven serveis o activitats de caràcter cultural, educatiu, social o sanitari, per a les famílies d'atenció prioritària.

Capítol II

Mesures en l'àmbit dels serveis socials

Article 15

Garantia d'ingressos

El Govern de les Illes Balears ha de garantir una renda d'ingressos mínims a les famílies en situació de vulnerabilitat econòmica, mitjançant una renda econòmica periòdica. Aquesta renda ha de tenir un caràcter progressiu, segons el nombre de membres, i és complementària respecte d'altres ajudes, així com subsidiària d'altres rendes de caràcter generalista.

Article 16

Mesures tècniques en matèria de serveis socials

El Govern de les Illes Balears ha de dur a terme les actuacions següents:

- a) Regular les condicions d'autorització dels serveis assistencials de cura temporal per a menors de 0 a 3 anys.
- b) Desenvolupar els programes d'intervenció comunitària en situacions familiars de protecció especial i de reforç de competències familiars.
- c) Garantir la cobertura dels serveis de rehabilitació adreçats als infants de 0 a 3 anys valorats per rebre el servei d'atenció primerenca. Aquestes actuacions seran gratuïtes per a les famílies que les necessitin.
- d) Garantir el servei de mediació familiar per a les persones derivades pel sistema judicial.
- e) Garantir el servei de punt de trobada per a les situacions que ho requereixin, sempre que no hi hagi violència masclista, derivades per resolució judicial.
- f) Desenvolupar els serveis d'atenció social i acompanyament a mares joves i a joves gestants.

Article 17

Prestacions per la cura de persones dependents

El Govern de les Illes Balears ha de mantenir un sistema de prestacions econòmiques per a la cura de les persones dependents en l'àmbit familiar, d'acord amb la normativa vigent.

Article 18

Ajuts d'emergència

El sistema públic de serveis socials ha d'integrar en la cartera de serveis socials ajuts d'emergència destinats a resoldre situacions de necessitat que afectin les famílies que es troben en situació de necessitat. Aquests ajuts no tenen caràcter subvencional i estan vinculats a una valoració i una proposta tècnica o professional.

Article 19

Ajuts per part o adopció múltiple

L'Administració autonòmica ha de garantir anualment la convocatòria d'ajuts destinats a donar suport a les famílies amb fills nascuts de parts múltiples o procedents d'adopció múltiple, amb la finalitat de col·laborar en les despeses extraordinàries provocades per aquestes circumstàncies. Aquests ajuts no tenen caràcter subvencional.

Article 20

Ajuts per l'adaptació de l'habitatge

El Govern de les Illes Balears ha de convocar anualment ajuts econòmics per a l'adaptació de l'habitatge de les famílies en què hi hagi una persona amb discapacitat física o en situació de dependència que presenti limitacions de mobilitat.

Article 21

Compensació per acolliment familiar

Per a les famílies acollidores de menors amb mesures de protecció, l'Administració pública competent ha d'establir ajuts econòmics per cobrir les despeses que hi estiguin vinculades. Aquests ajuts no tenen caràcter subvencional.

Article 22

Ajuts per a menors víctimes de violència masclista

1. El Govern de les Illes Balears ha de garantir ajuts econòmics per als menors víctimes de violència masclista que, com a conseqüència de la violència masclista, hagin quedat orfes de mare o bé la mare dels quals tengui una valoració superior al 50 % de discapacitat. Aquest ajut es mantindrà, com a mínim, fins als 21 anys.
2. És una prestació de caràcter finalista que queda exclosa de l'àmbit d'aplicació de la normativa general de subvencions.
3. És un dret subjectiu de tots els menors que compleixin els requisits establerts reglamentàriament, i la concessió no està condicionada a disponibilitat pressupostària.

Article 23

Altres prestacions

El Govern de les Illes Balears, a més dels ajuts i les rendes prevists en els articles anteriors, pot establir altres prestacions econòmiques per a l'atenció de necessitats o situacions familiars que ho requereixin.

Capítol III

Mesures i actuacions en altres àmbits sectorials

Article 24

Conciliació de la vida personal, familiar i laboral

1. Les administracions públiques de les Illes Balears han d'establir i impulsar mesures que fomentin la conciliació de la vida personal, familiar i laboral. Aquestes mesures s'han de formular sota el principi de corresponsabilitat.
2. Cal fomentar l'aplicació de mesures de conciliació en l'àmbit de la gestió dels recursos humans de les empreses privades i dels organismes públics.
3. A més de les mesures en la normativa específica, les administracions públiques competents en matèria de conciliació han de desplegar les actuacions i les mesures següents:

- a) Realització de campanyes de sensibilització destinades a conscienciar la societat envers els beneficis de la conciliació de la vida personal, familiar i laboral.
 - b) En l'àmbit del sector públic, incorporació, com a criteri de valoració en el marc de les clàusules socials, de l'aplicació de mesures de conciliació per part de les empreses licitadores.
 - c) Promoció per part del Govern de les Illes Balears, en col·laboració amb les organitzacions empresarials, els sindicats i altres representants de la societat civil, del reconeixement de les empreses familiarment responsables que apliquin mesures de conciliació i suport a les famílies.
 - d) En la regulació i la definició dels serveis públics de l'Administració autonòmica, incorporació de la conciliació personal, familiar i laboral com una dimensió més del servei, amb la millora de l'accessibilitat i la capacitat d'accedir-hi per a les persones usuàries.
4. Les administracions públiques han de garantir l'efectivitat de les condicions d'igualtat relacionades amb l'exercici dels permisos vinculats a la maternitat i la paternitat.

Article 25

Mesures en l'àmbit educatiu

En l'àmbit educatiu, el Govern de les Illes Balears ha de promoure les mesures següents:

- a) Impulsar l'existència de recursos i serveis per facilitar el compliment de les responsabilitats familiars i la cura i l'atenció als menors, prioritàriament en les situacions d'infants amb necessitats educatives especials.
- b) Promoure la compatibilitat d'horaris laborals i escolars.
- c) Fomentar l'oferta de serveis que permetin l'obertura dels centres educatius en períodes i horaris no lectius.
- d) Facilitar l'ús d'instal·lacions educatives com a recursos d'atenció social per facilitar la conciliació.
- e) Atorgar anualment ajuts en concepte de menjador escolar a les famílies que compleixin els requisits establerts en la norma específica. Les famílies que defineix l'article 10 poden ser beneficiàries dels ajuts de menjador escolar si ho sol·liciten.
- f) Atorgar anualment ajuts en concepte de transport escolar per a estudiants de batxillerat i formació professional, així com ajuts per a llibres per als alumnes de l'ensenyament obligatori, batxillerat i formació professional.
- g) Incloure l'educació en valors relacionats amb la igualtat, la corresponsabilitat i l'educació emocional, i especialment la pluralitat

familiar, com a part transversal de l'àmbit curricular, del material didàctic i del projecte educatiu de centre. Aquests continguts s'han d'integrar en els plans de formació del professorat per a la conscienciació sobre la diversitat familiar.

- h) Incloure els menors víctimes de violència masclista que hagin quedat orfes o la mare dels quals, com a conseqüència de la violència masclista, tenguin una valoració de discapacitat superior al 33 %, com a beneficiaris de les reduccions o exempcions de taxes educatives.

Article 26

Mesures en matèria d'ocupació

El Govern de les Illes Balears, per donar suport a les famílies, ha de desenvolupar les mesures següents:

- a) Fomentar la incorporació de clàusules familiarment responsables en el marc de la negociació col·lectiva de l'àmbit autonòmic. Amb aquesta finalitat, s'han de desenvolupar programes formatius per als agents socials i les associacions empresarials autonòmiques representatives de caire autonòmic.
- b) En les línies de subvenció a empreses, incorporar com a criteri del barem l'adopció de mesures de responsabilitat social que facilitin la conciliació familiar dels treballadors i de les treballadores.
- c) Facilitar la participació de les persones en situació d'atur que tenguin menors a càrrec o familiars dependents en les accions formatives dirigides a la inserció laboral, de l'àmbit de la formació per a l'ocupació.
- d) En els programes d'ocupació mitjançant contractació pública de persones desocupades, incorporar com a criteri del barem l'existència de càrregues familiars.

Article 27

Mesures en matèria de salut

El Govern de les Illes Balears ha de fomentar les polítiques de prevenció i d'hàbits saludables des de l'àmbit familiar. Amb aquesta finalitat, ha d'adoptar les mesures següents:

- a) Garantir l'adequada informació i formació dels curadors dels pacients en l'entorn familiar, especialment en el cas de malalties infantils. Així mateix, la informació i l'atenció sanitària ha d'estar adaptada a les famílies amb dificultats o amb algun membre amb discapacitat.

- b) Promoure un sistema de suport a les famílies que tinguin algun dels membres desplaçats per rebre tractament ambulatori o hospitalari, així com per cobrir les despeses derivades dels tractaments fora de l'illa de residència o fora de la comunitat autònoma.
- c) En el marc de la sanitat pública, garantir el dret de les dones a participar en els programes de fertilitat assistida, d'acord amb les condicions de la legislació vigent.
- d) En el marc de la sanitat pública, garantir el dret de les persones a obtenir gratuïtament orientació i assistència en matèria de planificació familiar, d'acord amb les condicions de la legislació vigent.

Article 28

Col·laboració sociosanitària

Les administracions de la comunitat autònoma han de col·laborar per millorar l'atenció a les persones que pateixen malalties cròniques o alguna discapacitat. Amb aquesta finalitat, han de desplegar les mesures següents:

- a) Mantenir i revisar el protocol d'intervenció d'atenció primerenca, en què s'han d'implicar el sistema de salut, el sistema educatiu i el sistema públic de serveis socials.
- b) Aprovar el protocol d'atenció a persones amb malalties cròniques residents en l'entorn familiar.
- c) Aprovar el protocol d'atenció a persones amb patologia dual.
- d) Integrar els procediments de valoració de la dependència en l'àmbit sanitari.
- e) Facilitar l'accés de persones dependents des de recursos hospitalaris.
- f) Potenciar la formació dels familiars curadors de persones en situació de dependència, de persones amb discapacitat i de persones amb diagnòstic de salut mental, així com la formació per als familiars de persones afectades per drogodependències.
- g) Desenvolupar el protocol d'atenció a les dones gestants, per procurar una acció coordinada que permeti un tractament integral i que faciliti l'accés a la informació previst en l'article 11 d'aquesta Llei.

TÍTOL II

MESURES ADMINISTRATIVES I PARTICIPACIÓ

Article 29

Elaboració de disposicions normatives i estudi d'impacte familiar

En el procés d'elaboració legislativa, el Govern de les Illes Balears ha d'emetre l'informe d'impacte familiar, que tindrà caràcter preceptiu, amb la finalitat de considerar l'impacte social i econòmic de les polítiques a llarg termini en el conjunt de les famílies. La Conselleria de Serveis Socials i Cooperació ha de definir la guia d'elaboració d'informes d'impacte familiar, perquè les distintes conselleries l'apliquin en aquest tràmit.

Article 30

Foment de la participació

1. El Govern de les Illes Balears ha d'impulsar l'associacionisme familiar com a forma de representació dels interessos de les famílies i establir canals de coordinació que en permetin la participació en la presa de decisions que els puguin afectar.
2. Així mateix, s'han d'establir els canals adients de col·laboració en el desenvolupament de programes d'interès per a les famílies i s'han de facilitar la difusió i la sensibilització sobre la funció d'aquestes associacions.

Disposició derogatòria

Normes que es deroguen

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició addicional primera

Avaluació de l'impacte

Cada dos anys, des de l'aprovació d'aquesta Llei, se n'ha d'avaluar la implantació efectiva en cada un dels àmbits d'aplicació.

Disposició addicional segona

Bonificacions fiscals

Les lleis de pressuposts generals o mesures tributàries i administratives han de concretar i actualitzar les mesures fiscals que preveu aquesta Llei.

Disposició transitòria primera

Acreditació de família monoparental i accés a les mesures

L'acreditació de família monoparental, prevista en l'article 7, i l'accés d'aquest tipus de família a les mesures que estableix aquesta Llei s'aplicaran al cap de dotze mesos de l'entrada en vigor de la Llei, una vegada aprovat el decret que en reguli el procediment.

Disposició transitòria segona

Altres mesures

Les mesures establertes en els capítols II i III del títol I han d'estar completament implantades en el termini de dotze mesos des de l'aprovació de la Llei, excepte les que disposa l'article 28, que s'han d'aplicar en el termini de divuit mesos.

Disposició final única

Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà d'haver-se publicat en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.